

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

ПРОГРАМА ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ

НА НАВЧАННЯ В АСПІРАНТУРІ

ДЛЯ ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ

ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ

**072 - ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА
ТА СТРАХУВАННЯ**

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ – 07 УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

Київ - 2017

ПЕРЕДМОВА

Аспірантура (ад'юнктура) при економічному факультеті Київського національного університету імені Тараса Шевченка є важливою складовою частиною системи вищої освіти і головною формою підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів. Аспіранти-фінансисти повинні оволодіти методологією та методами наукових досліджень, вмінням самостійно здійснювати економічні дослідження та виконувати педагогічну роботу. Це обумовлює відповідні вимоги до вступників в аспірантуру (ад'юнктура) зі спеціальності 072 - «Фінанси, банківська справа та страхування».

На іспиті зі спеціальності 072 - «Фінанси, банківська справа та страхування» вступник повинен:

а) об'єктивно та професійно оцінювати економічні процеси, що відбуваються у суспільстві;

б) розуміти суть і тенденції розвитку фінансових відносин та їх особливості у сфері грошового обігу та кредиту, державних фінансів, фінансів підприємницьких структур, міжнародних фінансів;

в) аналізувати сучасний стан та перспективи майбутнього розвитку фінансового ринку України;

г) уміти розробляти і вирішувати питання теорії і практики фінансової політики держави в умовах ринкової економіки;

д) знати та вільно володіти основними категоріями, розуміти принципи класифікації основних інструментів у сфері грошей, фінансів та кредиту.

Вступники до аспірантури (ад'юнктури) університету складають вступний іспит зі спеціальності 072 – «Фінанси, банківська справа та страхування» (в обсязі стандарту вищої освіти магістра з відповідної спеціальності), складовою якого є дослідницька пропозиція. Білети містять два теоретичні питання (по 30 балів кожний) та дослідницьку пропозицію (40 балів).

Програма вступного іспиту зі спеціальності 072 - «Фінанси, банківська справа та страхування» складається з 3-х модулів: фінанси, банківська справа та страхування.

ЗМІСТ

Модуль 1 «Фінанси»

- 1.1. Фінансова система та фінансова політика держави.
- 1.2. Державні та муніципальні фінанси.
- 1.3. Фінансовий ринок: його сегментація та інструменти.
- 1.4. Управління фінансами підприємств та оцінка вартості бізнесу.

Модуль 2 «Банківська справа»

- 2.1. Банківська система та організація роботи банків.
- 2.2. Банківська діяльність та банківські операції.
- 2.3. Банківський менеджмент.

Модуль 3 «Страховання»

- 3.1. Страховання і його роль у ринковій економіці
- 3.2. Місце та роль соціального страхування в системі соціального захисту населення
- 3.3. Ризик-менеджмент як інтегрований процес управління ризиками суб'єктів господарювання

Модуль 1 «Фінанси»

1.1. Фінансова система та фінансова політика держави

Фінанси як сфера ринкових відносин. Суб'єкти фінансових відносин. Економічна сутність фінансів, їх функції. Сучасні теорії та концепції фінансів і їх використання в діяльності фінансових інститутів.

Економічний зміст і структура фінансової системи. Сфери і ланки фінансової системи: державні фінанси; фінанси підприємств і організацій; персональні фінанси; страхові та резервні фонди; міжнародні фінанси; фінансовий ринок. Теорія впливу фінансової системи на результати соціально-економічного розвитку.

Теорія, концепції та базові принципи кредитних відносин як аспектів прояви кредитної системи. Поняття кредитної системи, її інституційна та функціональна форми. Передумови виникнення та структура сучасних кредитних систем. Гроші в господарській системі. Теорія та концептуальні засади формування і функціонування грошової системи та механізмів грошового обігу. Поняття парабанківської та супрабанківської систем. Основні види спеціалізованих фінансово-кредитних установ, особливості їх функціонування та кредитної діяльності.

Трансформація доходів населення в організовані заощадження. Розвиток фінансових відносин і прийняття фінансових інвестиційних рішень в домашньому господарстві. Механізм інвестиційної стратегії заощаджень населення.

Економічний зміст валютного курсу. Режими та методики курсоутворення. Конвертованість валюти і її види. Валютна політика як складова грошово-кредитної політики. Міжнародні фінансові інститути та їх вплив на грошово-кредитний ринок.

Фінансова політика держави: основна мета, завдання та принципи. Фактори, що визначають фінансову політику уряду. Складові фінансової політики, їх цілі, завдання та основні напрямки на сучасному етапі. Механізм реалізації фінансової політики. Правова основа фінансової політики. Внутрішня та зовнішня фінансова політика.

Методи та концепції регулювання інфляційних процесів. Інфляційні процеси і фінансова стабільність.

Передумови та форми виявлення фінансової глобалізації. Особливості та економічні наслідки фінансової глобалізації. Вплив фінансової глобалізації на функціонування національної фінансово-кредитної системи. Інтеграція національної економіки в систему світогосподарських зв'язків, світову фінансово-кредитну систему.

1.2. Державні та муніципальні фінанси.

Публічні фінанси як складова частина фінансової системи держави. Складові публічних фінансів. Методи і форми мобілізації фінансових ресурсів у розпорядження держави.

Теорія побудови бюджетної та податкової системи. Інструменти і моделі трансформації бюджетно-податкової системи на різних стадіях економічного розвитку.

Зміст і форма прояву бюджету. Склад і структура доходної і видаткової частин бюджету, фактори, що впливають на них. Структура бюджетної класифікації. Моделі системи виконання бюджетів. Теоретичні засади функціонування місцевих фінансів. Організаційно-економічні аспекти забезпечення місцевого самофінансування. Концептуальні засади міжбюджетних відносин і бюджетного регулювання. Фінансове вирівнювання. Порядок розрахунку, виділення та використання окремих видів субвенцій і дотацій. Бюджетний процес на державному та місцевому рівнях, його етапи та основні учасники. Прозорість бюджетів.

Сутність та функції податків і роль в регулюванні економіки та формуванні доходів бюджетів. Податкове законодавство України. Класифікація податків і зборів. Спеціальні податкові режими. Адміністрування податків, зборів (обов'язкових платежів).

Теорія та методика фінансового планування на рівні держави і місцевих утворень. Система зведеного планування витрат бюджетів на стадії їх формування.

Концептуальні засади, завдання, пріоритети бюджетної та податкової політики й основні напрямки вдосконалення на сучасному етапі.

Фінанси суб'єктів державної та муніципальної форм власності. Фінанси освіти і науки, охорони здоров'я, соціального страхування і забезпечення. Порядок планування та прогнозування витрат бюджетних установ.

Інституційні основи розвитку державного фінансового моніторингу і контролю. Функції, методи та види фінансового контролю. Органи виконавчої влади, що здійснюють фінансовий контроль. Державний податковий контроль.

Дефіцит та профіцит бюджету, їх причини. Державний кредит, його форми. Джерела фінансування дефіцитів бюджетів та державного боргу. Механізми та інструменти державних запозичень на внутрішньому і зовнішньому фінансових ринках. Державний борг, його межі, види та структура. Методи управління державним боргом, ефективність їх використання. Вплив формування державного боргу на розвиток кредитних відносин і реального сектору економіки.

Державні фонди фінансових ресурсів: функції, роль, мета та джерела їх формування, вітчизняний та зарубіжний досвід їх функціонування. Створення та використання фондів соціального страхування.

Поняття фінансової безпеки держави, фактори, що на неї впливають. Критерії визначення рівня фінансової безпеки країни.

1.3. Фінансовий ринок: його сегментація та інструменти

Фінансовий ринок: сутність, основні сегменти та функціональне призначення.

Теоретичні основи функціонування фінансового ринку та його сегментів. Теорії ринку капіталу. Гіпотеза ефективного ринку, три форми ефективності. Модель

САРМ. Пряма ринку цінних паперів (SML). Арбітражна модель ціноутворення. Факторні моделі. Моделі ціноутворення на ринку опціонів.

Структура і класифікація фінансового ринку. Грошовий ринок і ринок капіталів; первинний і вторинний ринок; організований та ОТС-ринок. Інституційна структура та інструменти валютного ринку, кредитного ринку, ринку цінних паперів, ринку фінансових послуг.

Структура і класифікація інструментів фінансового ринку. Поняття і види цінних паперів, їх економіко-правова природа. Боргові та майнові інструменти. Поняття, призначення та види деривативів.

Основні суб'єкти фінансового ринку. Фінансове посередництво. Професійні учасники фондового ринку.

Інфраструктура фондового ринку. Торгові, реєстраційні мережі, розрахунково-клірингові та депозитарні системи.

Держава на фінансовому ринку. Правове державне регулювання фінансового ринку. Органи контролю та нагляду на фінансовому ринку.

Національний та міжнародний фінансові ринки. Учасники та інструменти міжнародного фінансового ринку.

Емісійна та інвестиційна діяльність на фондовому ринку.

Методологія оцінки доходності фінансових інструментів. Формування портфеля цінних паперів. Управління портфелем цінних паперів.

1.4. Управління фінансами підприємств та оцінка вартості бізнесу

Теорія та концептуальні засади фінансів господарюючих суб'єктів. Джерела фінансування господарюючих суб'єктів, проблеми оптимізації структури капіталу. Структура і взаємозв'язок механізму фінансової взаємодії держави і корпоративних фінансів в ринкових умовах. Теорія та методика фінансового планування на рівні господарюючих суб'єктів. Система фінансового контролю в управлінні підприємством: зміст, форми, методи та інструменти реалізації. Сутність фінансового менеджменту. Політика управління оборотними коштами: завдання та структура.

Формування оптимального бюджету інвестицій підприємств: методи оцінки проектів. Витрати на капітал і альтернативні витрати інвесторів. Модель середньозважених витрат на капітал корпорації. Роль моделі витрат на капітал в аналізі інвестиційних рішень компаній і рішень про фінансування. Обґрунтування оптимальної структури капіталу компанії.

Дивідендна політика компанії. Теорії дивідендної політики (облік ризику відстрочки, податкових виплат, асиметричності інформації, «ефект клієнтури»). Зміна дивідендів в часі (модель Дж.Лінтнера). Виплати дивідендів акціями. Дроблення і консолідація акцій. Викуп власних акцій. Реінвестування дивідендів.

Види поглинань. Основні мотиви злиття для фірм. Методи поглинань. Відносні переваги планів LBO. Купівля за рахунок боргу: «сміттєві» облигації.

Участь банківських структур в фінансуванні поглинань. Причини і наслідки фінансових проблем. Діагностика банкрутства. Методи фінансового оздоровлення. Реструктуризація боргу. Принципи антикризового управління.

Основні стандарти оцінки вартості компанії і їх співвідношення. Базові моделі методу дисконтування потоку грошових коштів та принципи їх вибору. Базовий алгоритм методу ринкових порівнянь. Основні ринкові мультиплікатори: PER, P/CE, P/S, P/FCF, P/BV. Галузеві мультиплікатори. Алгоритм і особливості методу чистих активів. Метод ліквідаційної вартості. Особливості оцінки вартості стартапів.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Анализ ценных бумаг Грэма и Додда / [С. Коттл, Р.Мюррей, Ф.Блок] - М.: ЗАО «ОлимпБизнес», 2000;
2. Базилевич В.Д. Державні фінанси / В.Д. Базилевич, Л.О. Баластрик. - К., 2004. – 368 с.;
3. Балабанов И. Основы финансового менеджмента. Как управлять капиталом? - М.: 1997. - 384 с.;
4. Боргова стійкість державних фінансів: [монографія] / за наук. ред. С. А. Єрохіна, Т.П. Богдан. – К.: Національна академія управління, 2014. – 720 с.;
5. Боринец С. Теоретические основы оптимизации портфеля долговых обязательств государства / С.Боринец, Л.Могилко // Новая экономика. – 2012. - № 2. – С. 36 – 44;
6. Боринець С. Моделі організаційного забезпечення управління державним боргом: світовий досвід та перспективи для України / С.Боринець, Л.Могилко // Банківська справа. – 2012. - № 4. – С. 43 – 50;
7. Боринець С. Сучасні тенденції розвитку світового валютного ринку / С.Боринець, В.Делас // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. – 2012. - № 138. – С. 18 – 21;
8. Боринець С. Я. Міжнародні валютно-фінансові відносини: [підручник] / С.Я.Боринець. – К.: Знання, 2008. – 500 с.;
9. Боровікова М. Фінансування компаній шляхом публічного розміщення акцій / М.Боровікова // Формування ринкових відносин в Україні. - № 5.- 2015. – С.164-169;
10. Брейли Р. Принципы корпоративных финансов / Р. Брейли, С. Майерс. - М: «Олимп-бизнес», 1997;
11. Бригхем Ю. Финансовый менеджмент / Ю. Бригхем. Полный курс в 2-х т. СПб.: Эконом. Школа, 2001 – 1166 с.;
12. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>;
13. Бюджетний процес в Україні: стан та проблеми інституційного забезпечення: монографія / [З. С. Варналій, Т. В. Бугай, С В. Онищенко]. – Полтава: ПолтНТУ, 2014.– 270 с.;
14. Ваніна Н. М. Ринок цінних паперів. Практикум: навч. посіб. / Н.М. Ваніна, О.В. Грищенко. – К.: «Центр учбової літератури», 2014. – 144 с.;

15. Варналій З. Сучасний стан та чинники тінізації бюджетних відносин в Україні / З. Варналій, І. Савич // Вісник КНУ імені Тараса Шевченка. – 2014. – Випуск 164. – С.19-24.
16. Варналій З.С. Ринок суверенних єврооблігацій України: проблеми становлення та перспективи розвитку [монографія] / З.С. Варналій, С.М. Марченко. – К.: Знання України. – 2010. – 311 с.;
17. Василик О.Д. Державні фінанси України / О.Д.Василик, К.В.Павлюк. - К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 608 с.;
18. Василик О.Д. Теорія фінансів / О.Д.Василик - К: Центр навчальної літератури, 2005. – 480 с.
19. Ващенко Т. Математика фінансового менеджмента / Т.Ващенко. - М.: 1996. - 82 с.;
20. Воронкова О.М. Податковий менеджмент: особливості, проблеми, перспективи: [монографія] / О.М. Воронкова; Національний університет ДПС України. – Ірпінь, 2012. – 391 с.
21. Гальчинський А. Теорія грошей: [навч.-метод. посіб.] / А.Гальчинський – 4. вид., змінене і доп. – К.: Видавництво Соломії Павличко «ОСНОВИ», 2001. – 412с.;
22. Герчикова І. Фінансовий менеджмент / І.М.Герчикова. - М.: 1996. - 208 с.;
23. Грищенко Т. Вплив фінансiалiзацiї економiки на функцiонування граничних ринкiв капiталу / Т.Грищенко, Г.Анзiна // Проблеми економiки. - №1. – 2015. – С. 16-21;
24. Грищенко Т. Сутнiсть та структура фiнансового потенцiалу ринку цiнних паперiв / Т.Грищенко, І.Івахненко // Бiзнес Інформ. - №8. – 2014. – С. 263-268;
25. Грищенко Т. Теоретико-методичнi аспекти визначення вартостi компанiї / Т.Грищенко, Г.Решетова // Бiзнес Інформ. - №10. – 2013. – С. 266-271;
26. Грошi i кредит: навчальний посiбник / К.Ф. Черкашина, Л.Ю. Сисоєва. – К.: ЦП «КОМПРИНТ», 2013. – 214 с.;
27. Грошi та кредит: пiдручник / [І.О. Лютий, Н.І. Версаль, О.В. Любкiна, О.Д. Рожко]; за заг. ред. проф. І.О. Лютого – К.: ВПЦ «Київський унiверситет», 2010. – 559 с.;
28. Демиденко Л. Фiнансова криза ЄС: причини та шляхи подолання / Л. Демиденко // Вісник Київського національного унiверситету імені Тараса Шевченка. Економiка.- 2014.- №161. – С. 23-27;
29. Демиденко Л. Фiскальна децентралiзацiя: нiмецький досвiд та українськi реалiї / Л.Демиденко, Ю.Наконечна // Вісник Київського національного унiверситету імені Тараса Шевченка. Економiка. - 2015.- № 2(167).- С.49-55;
30. Демиденко Л. Фiскальна консолiдацiя в забезпеченнi стабiлiзацiї державних фiнансiв / Л. Демиденко, Ю. Наконечна // Науковий вiсник Нацiонального унiверситету державної податкової служби України (економiка, право). - 2014. - №1(64). - С. 210-214;
31. Державний кредит та боргова полiтика України: [монографiя] / [Лютий І.О., Зражевська Н.В., Рожко О.Д.]; за ред. І.О. Лютого – К.: ЦУЛ, 2008. - 360 с.;

32. Дрозд Н. Застосування заходів фіскальної консолідації в умовах кризи / Н.Дрозд // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. – 2015. -Вип. 2 (167). – С. 55-60;
33. Економічна безпека України: проблеми та пріоритети зміцнення: [монографія] / [Варналій З.С., Буркальцева Д.Д., Саєнко С.О.] - К.: Знання України, 2011. 299 с.;
34. Еш С. М. Ринок фінансових послуг: підручник / С. М. Еш. – К.: «Центр учбової літератури», 2015. – 400 с.;
35. Єфименко Т.І. Динаміка податкового навантаження в Україні в контексті реалізації податкової реформи / Т.І.Єфименко, А.М. Соколовська. – К.: ДНУ Академія фінансового управління, 2013. - 492с.;
36. Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 07.12.2000 № 2121-III. // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>;
37. Закон України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» від 30.10.1996 року № 448/96-ВР VI // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/448/96-%D0%B2%D1%80>;
38. Закон України «Про Національний банк України» від 20.05.1999 № 679-XIV // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/679-14>;
39. Закон України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» від 12.07.2001 №2664-III // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2664-14>;
40. Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» від 23.02.2006 № 3480-IV // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>;
41. Ивахненко И. Внедрение новых технологий и инструментов на рынке ценных бумаг / И. Ивахненко, Р.Рак // Экономика. Управление. Право. — 2013. — № 1 (37). – С. 49-53;
42. Інноваційний розвиток України та податкове регулювання: стан і діалектика взаємозв'язків: [монографія] / [Варналій З.С., Новицький А.М. та ін.]; заг. ред. С.В.Онишко - Ірпінь, НУДПСУ, 2015. – 298 с.
43. Ковалев В. Практикум по фінансовому аналізу / В. Ковалев. - М.: Финансы и статистика, 2000. - 288 с.;
44. Коллас Бернар. Управление финансовой деятельностью предприятия. Проблемы, концепции, методы: Учебное пособие. / Т.О. Терентьева, Я.В. Соколов. - М.: Финансы, ЮНИТИ, 1997. - 576 с.;
45. Конституція України // Закони України: В 11 т. — Верховна Рада України: Ін-т законодавства. — К., 1997;
46. Коробов М.Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємств: Навчальний посібник. - К.: Знання, 2000. - 378 с.;
47. Кудряшов В.П. Курс фінансів: [навчальний посібник] / В.П. Кудряшов – К.: Знання, 2008. – 431 с.;

48. Левченко В. П. Розвиток ринку небанківських фінансових послуг: [монографія] / В.П. Левченко – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 368 с.;
49. Ли Ч. Финансы корпораций: теория, методы и практика / Ли Ч. - М.: Инфа-М, 2000 – 686с.;
50. Любкіна О. Вплив фінансових інновацій на характер волатильності ринків фінансових активів /О. Любкіна// Інвестиції: практика та досвід. – 2014. – № 24 (грудень). – С. 34 – 38;
51. Любушин Н.П. Анализ финансово-экономической деятельности предприятия: [учебное пособие для студентов] / [Н.П. Любушин, В.Г.Лещева, В.Г.Дьякова]. - М.: ЮНИТИ. - ДАНА, 1999. - 471 с.;
52. Лютий І. Теоретико-методологічні засади бюджетної політики держави / І.Лютий // Фінанси України. – 2009. – №12. – С. 13-19;
53. Лютий І. Financial market of Ukraine and the role of foreign direct investment / І. Лютий, М.Боровікова // Економіка (Литва). – 2013. – Vol. 92(1). – С. 64-78;
54. Лютий І.О. Банківські інститути в умовах глобалізації ринку фінансових послуг: [монографія] / І.О.Лютий, О.М.Юрчук. - К. : Знання, 2011. – 359 с.;
55. Лютий І.О. Грошово-кредитна політика в умовах перехідної економіки. — К.: Атіка, 2000;
56. Медведкова Н. Шляхи вдосконалення бюджетних інструментів підтримки суб'єктів господарської діяльності в Україні / Н. Медведкова // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка – 2015. –№ 167. – С.67-73;
57. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>;
58. Михайлов Д. Мировой финансовый рынок: тенденции и инструменты. - М.: Экзамен, 2000. – 768 с.;
59. Місцеві фінанси: [підручник] / [авт. кол.]; за ред. д-ра екон. наук, проф. О.Б. Жихор, д-ра екон. наук, проф. О.П.Кириленко. – К.: УБС НБУ, 2015. – 579 с.;
60. Модернізація фінансової системи України в процесі євроінтеграції: [монографія] у 2 т./ [Т.І. Єфименко, С.С. Гасанов, П.М. Леоненко, Ю.В. Петленко та ін.] – К.: ДННУ «Акад. фін. управління», Україна, 2014. – Т.2. - 784 с.;
61. Наконечна Ю. Вплив тіньової економіки на фінансову безпеку держави / Ю.Наконечна // Економіка. Фінанси. Право.-2015.- № 6 (1).-С.48-51;
62. Наконечна Ю. Проблеми фінансування дошкільної освіти в Україні / Ю.Наконечна // Світ Фінансів.-2014.- №, №4, С. 152-157;
63. Науменкова С.В. Валютне регулювання: [навч.-метод. посіб.] / С.В. Науменкова, К.Ф. Черкашина. – К.: ЦП «Компринт», 2013. – 155 с.;
64. Науменкова С.В. Ринок фінансових послуг: [навч. посібник] / С.В. Науменкова, С.В. Міщенко. – К.: Знання, 2010. – 532 с.;
65. Носова Є. Заощадження домогосподарств як джерело інвестиційних ресурсів в Україні / Є. Носова // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. - №167. - 2015. – С. 73-81;

66. Носова Є. Шляхи забезпечення фінансової стійкості діяльності підприємства / Є. Носова // Теоретичні та прикладні питання економіки: Збірник наукових праць. – Випуск 27, т. 2. – К., 2012. – С. 264-272;
67. Носова Є.А. Оцінка ліквідності та платоспроможності підприємства / Є. Носова // Вісник Академії праці та соціальних відносин. - №2. - 2012. - С. 57-64;
68. Оценка бизнеса: [учебник для студ. вузов] / [А.Г. Грязнова, М.А. Федотова, С.А. Ленская и др.] - М.: Финансы и статистика, 2004. - 512 с.
69. Петленко Ю. Інституційний аналіз фінансів вертикально–інтегрованих структур в Україні / Ю. Петленко // Вісник КНУ імені Тараса Шевченка. Серія: Економіка.- 2014. – Вип. 1(154). - С. 69–77;
70. Пластун В.Л. Діяльність інституційних інвесторів на фондовому ринку: теорія та практика: монографія / В.Л. Пластун. - Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2014. – 330с.;
71. Податкова політика держави: теорія формування та практика реалізації: [монографія] / [Новицький А.М., Варналій З.С., Швабій К.М. та ін.] – Ірпінь, Видавництво НУДПСУ, 2013. – 556 с.;
72. Податкова політика держави: теорія формування та практика реалізації: монографія / [Тарангул Л. Л. та ін.]; Нац. ун-т держ. податк. служби України, Н.-д. центр з пробл. оподаткування. - Ірпінь : ВЦ НУ ДПС України, 2013. - 405 с.;
73. Податкова політика України: [навч. посібник] / П.В. Мельник, З.С. Варналій, Л.Л. Тарангул [та ін.]; за ред. П.В. Мельника. – К.: Знання України, 2011. – 505 с.;
74. Податкова система: навч. посібник для студ. ВНЗ / [Баранова В.Г та ін.]; за заг.ред. В.Г. Баранової; М-во освіти і науки України, Одес. нац. екон. ун-т. – Одеса: ВМВ, 2014. – 341 с.;
75. Податкова система: практикум / [В.К. Хлівний, Ю.В. Сибірянська та ін.]; кер. авт. кол. В.К. Хлівний.–К.: КНЕУ, 2014. – 486 с.;
76. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>;
77. Податкові системи зарубіжних країн: навчальний посібник / [З.С. Варналій, В.Л. Андрущенко та ін.]. – К.: Кондор-Видавництво, 2012. – 222 с.;
78. Про Державний бюджет України на відповідний рік: Закон України // Відомості Верховної Ради України або Офіційний вісник України;
79. Рак Р. Управління позиковим капіталом вітчизняних підприємств / Р.Рак // Формування ринкових відносин в Україні. – 2014. – №9, С. 154-158;
80. Реформування бюджетної системи України на інноваційних засадах: монографія / колектив авторів [заг. редакція Ф.О. Ярошенка]. – К.: Міністерство фінансів України, 2010. – 544 с.;
81. Роджер Лерой Миллер. Современные деньги и банковское дело. - М.: Инфра-М, 2002. - 856 с.;
82. Рожко О. Економічні реформи та створення парадигми нових державних фінансів / О. Рожко // Формування ринкової економіки в Україні. – 2014. -Випуск 31, част.ІІ. - С. 228-235;

83. Рожко О. Роль державних фінансів у забезпеченні макроекономічної стабілізації / О. Рожко // Наукові вісті Далівського університету.- 2014.-№11.- Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Nvdu_2014_11_6.pdf;
84. Рожко О. Циклічність як ознака розвитку сучасних державних фінансів / О. Рожко // Інвестиції: практика та досвід. – 2015. - № 10.- С.32-37;
85. Романюк М. Податкові важелі впливу на амортизаційну політику підприємства. / М. Романюк // Науковий вісник Національного університету Державної податкової служби України (економіка,право).- 2011 - № 3(54).- С.92-99;
86. Романюк М.В. Податкова політика як чинник соціально-економічного зростання в Україні: [монографія] / М.В. Романюк. – К.: Центр учбової літератури. – 2008р. – 278с.;
87. Росс С. Основы корпоративных финансов / С. Росс - БИНОМ. 2000;
88. Солодка О. Кредитний дефолтний своп у механізмі перерозподілу кредитного ризику / О. Солодка // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка: Економіка. – 2015. – Вип.2(167). – С.85-91;
89. Стігліц Дж. Е. Економіка державного сектора. – К.: Основи, 1998;
90. Стоян, В.І. Казначейська система: підручник /В.І. Стоян, О.С. Даневич, М.Й. та ін.]; за заг. ред. А.І. Крисоватого.– 3-тє вид., змін. і доповн.– К.: ЦУЛ, 2014.– 868с.;
91. Теорія фінансів: підручник / [П.І. Юхименко, В.М. Федосов, Л.Л.Лазебник та ін.]; за заг. ред. В.М. Федосова, С.І. Юрія. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 576с.;
92. Финансы предприятий: [учебник для студентов вузов] / [Колчина Н.В., Поляк Г.Б, Павлова Л.П. и др.] - М.: Финансы, ЮНИТИ, 1998. - 413 с.;
93. Финансовое положение предприятия (оценка, анализ, планирование) / [А.В Чупис, А.М. Царенко, О.Л. Кашенко и др.] - Сумы: Университетская книга, 1999. - 333с.
94. Фінанси для фінансистів: [підручник] / [Шеремет О.А, Дем'яненко І.В., Багацька К.В. та ін.]; за ред. Т.А. Говорушко - К.: Центр учбової літератури , 2013.- 612с.;
95. Фінанси зарубіжних країн: підручник / [Кириленко О.П., Кізима Т.О., Кравчук Н.Я. та ін.]; за ред. О.П. Кириленко - Тернопіль: ТНЕУ, 2013. - 420 с.;
96. Фінанси, гроші та кредит: [навч. посібник] / [К.Д. Гурова, О.Л. Шелест, І.В. Колупаєва]. – Х.: Світ Книг, 2015. – 672 с.;
97. Фінанси: Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисципліни / [Романенко О.Р., Огородник С.Я., Зязюн М.С., Славкова А.А.] - К.: КНЕУ, 2007. – 387 с.;
98. Фінансова система України: взаємодія корпоративного та державного секторів: [монографія] / Т. І. Єфименко, І. О. Лютий, С. С. Гасанов, Ю.В. Петленко та ін. – К.: ДННУ «Акад. фін. управління», Україна, 2012. – 244 с.;
99. Фінансовий ринок України в умовах мінливого середовища: кол. моногр. / [Прядко В.В. та ін.]; за заг. ред. В.В. Прядка. – Буков. держ. фін.-екон. ун-т. – Чернівці: Технодрук, 2014. – 215 с.;

100. Фондовый рынок: підручник. Кн. 1 / За ред. Базилевича В.Д. – К.: Знання, 2015. – 621 с.;
101. Фондовый рынок: підручник. Кн. 2 / За ред. Базилевича В.Д. – К.: Знання, 2015. – 686 с.;
102. Фондовый рынок / [Р.Тьюлз, Э.Брэдли, Т.Тьюлз Т.] – М.: «ИНФРА-М», 1997;
103. Футало Т. В. Гроші і кредит: [навч. посіб.] / [Футало Т. В., Оліярник В. В., Черевко Х.Л. та ін.] ; Укоопспілка, Львів. комерц. акад. - Л. : Вид-во Львів. комерц. акад., 2013. - 431 с.;
104. Харрис Л. Денежная теория. Пер. с англ. - М.: Прогресс, 1990;
105. Цінні папери: [підручник] / [В.Д.Базилевич, В.М. Шелудько, Н.В. Ковтун та ін.]; за ред. В.Д.Базилевича. — К.: Знання, 2011. — 1094 с.;
106. Чеберяко О.В. Вплив державного кредитування на рівень боргової безпеки України / О.Чеберяко // Вісник Київського Національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. - 2015.- № 2(167).- С. 29-36;
107. Шарп У., Александер Г., Бэйли Дж. Инвестиции. - М.: Инфра-М, 1997.;
108. Шелудько В.М. Фінансовий ринок: [підручник] / В. М. Шелудько; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. - 3-тє вид., стер. – К.: Знання, 2015. – 535 с.;
109. Яфінович О.Б. Соціальні гарантії в механізмі забезпечення фінансової та соціальної стабільності України / О.Яфінович // Формування ринкових відносин в Україні. – 2015. – №. 8(171). – С. 180-186;
110. Delas V. Financial Security of Enterprises / V. Delas, E. Nosova, O.Yafinovich // Procedia Economics and Finance: 22nd International Economic Conference of Sibiu 2015, IECS 2015 «Economic Prospects in the Context of Growing Global and Regional Interdependencies»
Режим доступу:
<http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2212567115009983>;
111. Drozd N. State financial stability supporting continuous innovative development / N. Drozd, N. Pleshakova // Perspectives of Innovations, Economics and Business. – 2013. - № 13. - С. 5-11;
112. Liubkina O. Problems and Prospects of the Development of Ukraine Stock Market in the Context of Financial Liberalization and Integration Process /M.Borovikova, O.Liubkina// Vilnius:Mykolas Romeris University – 2012. – P. 111-117;
113. Lutyi I.O. Small and medium businesses in a globalizing world / I.Lutyi, R. Kuliev // The Caucasus&Globalization., CA&CC Press, Sweden. – Vol. 7. – Issue 3-4. – 2013. – С. 64-71;
114. Petlenko Y. The financial approach to infrastructure Projects in developing countries / Y. V. Petlenko / Riga: University of Latvia, 2013. – p. 284-290;
115. Solodka O.O. Credit risk in determining the value of credit derivatives / O.O. Solodka // The USA Journal of Applied Sciences. – New York: CIBUNET Publishing. – 2015. – №2. – P.68-71.

Модуль 2 «Банківська справа»

2.1. Банківська система та організація роботи банків

Банківська система: поняття, принципи побудови і функції. Структура банківської системи в Україні. Сучасний стан та проблеми функціонування банківської системи України в контексті глобалізаційних процесів. Сутність банку та його роль у фінансовому посередництві. Еволюція поглядів на економічну роль банківництва в системі ринкової інфраструктури.

Організація та принципи діяльності НБУ. Функції та операції центрального банку України. Реалізація грошово-кредитної політики для забезпечення стабільності національної грошової одиниці.

Класифікація банків за організаційно-правовою формою. Порядок створення, державної реєстрації банків та ліцензування банківської діяльності в Україні. Загальна характеристика та класифікація банківських операцій. Порівняльна характеристика банківських продуктів і послуг.

Види спеціалізованих банків. Особливості діяльності іноземних банків в Україні. Види банківських об'єднань, їх загальна характеристика. Асоціації банків і саморегулювні організації на ринку банківських послуг.

Організаційна і функціональна структура банку та управління банком. Взаємодія структурних підрозділів банку. Розробка корпоративної стратегії розвитку банку. Регулювання банківської діяльності в Україні. Тимчасова адміністрація, реорганізація і ліквідація банку.

Сутність, принципи і завдання управління фінансовою безпекою банківських установ. Характеристика тенденцій та чинників, що впливають на фінансову безпеку банків. Інструменти та методи оцінки рівня фінансової безпеки банків. Формування ефективної системи управління фінансовою безпекою банків. Особливості фінансового моніторингу банківської діяльності в Україні. Роль інституту фінансового моніторингу у трансформації соціально-економічних функцій сучасної банківської системи.

Специфіка співпраці інститутів фінансового посередництва. Небанківські фінансові інститути як конкуренти банків. Інфраструктурні інститути фінансового ринку у контексті організації банківської діяльності. Причини появи і тенденції розвитку фінансових об'єднань та роль банків у них. Форми та переваги інтеграції банківського і небанківського фінансового капіталу. Банківсько-страхова взаємодія та її розвиток на сучасному етапі.

2.2. Банківська діяльність та банківські операції

2.2.1. Формування ресурсної бази банку. Економічна характеристика та склад ресурсів банку. Пасивні операції банків з формування власних ресурсів. Банківський капітал, його внутрішня будова і функції. Регулятивний капітал та

його вплив на формування власного капіталу банку. Міжнародні і національні стандарти достатності власного капіталу банків. Методи управління банківським капіталом. Залучені кошти банку, їх склад та економічна характеристика. Операції із залучення ресурсів банку. Цінові та нецінові методи управління залученими коштами. Склад запозичених коштів банку та методи управління ними. Запозичення ресурсів на міжбанківському ринку. Кредитні аукціони в Україні, обліковий кредит НБУ. Емісія та розміщення власних боргових цінних паперів банку.

2.2.2. Кредитна діяльність банків та управління кредитним портфелем.

Кредитна політика банку як складова його бізнес-плану. Організаційна структура кредитної функції банку. Сутність та значення кредитних операцій банку. Принципи й умови кредитування. Кредитний договір. Класифікація банківських позичок та сучасні види кредитів. Процес банківського кредитування. Види позичкових рахунків та режими їх дії. Форми забезпечення повернення банківських позичок. Особливості надання контокорентного, споживчого, іпотечного банківського кредиту. Аналіз кредитоспроможності позичальника та способи її оцінки банком. Оцінювання якості кредитного портфеля. Порядок формування резервів на відшкодування можливих втрат за активними операціями банків. Кредитний ризик банку та способи його мінімізації. Методи управління проблемними кредитами. Банківський контроль і кредитні санкції.

2.2.3. Діяльність банків із обслуговування платіжного обороту. Сутність розрахунково-касових операцій та їх значення для здійснення банківської діяльності. Порядок здійснення касових операцій банку. Відкриття, ведення, закриття поточних, депозитних, бюджетних і валютних рахунків. Безготівкові міжгосподарські розрахунки. Міжбанківські розрахунки. Кореспондентські відносини банків. Поняття платіжної системи. Платіжні інструменти. Загальні принципи організації платіжних систем. Особливості розрахунків з використанням пластикових карток. Розрахунки за допомогою системи дистанційного обслуговування клієнтів. Міжнародні платіжні системи у розвитку сфери банківських послуг в Україні. Платіжні системи в мережі Інтернет.

2.2.4. Комерційна діяльність банків на ринку цінних паперів. Зміст основних етапів емісійної діяльності банків. Формулювання інвестиційних цілей банку. Форми інвестицій в цінні папери: стратегічні і портфельні інвестиції. Характеристика етапів процесу інвестування. Загальна характеристика професійної діяльності банків на ринку цінних паперів. Регулятивні вимоги до банківської діяльності на ринку цінних паперів. Особливості виконання банками функцій андеррайтерів у сучасних умовах. Особливості функціонування банків на біржовому та позабіржовому ринку цінних паперів. Участь банків у процесі первинного публічного розміщення акцій (IPO).

2.2.5. Діяльність банків на валютному ринку. Валютні цінності. Класифікатор іноземних валют НБУ. Пряма та непряма системи котирування валют. Крос-курси валют. Класифікація валютних операцій. Порядок ведення валютних

рахунків клієнтів. Ведення поточного рахунку в іноземній валюті. Вкладні (депозитні) рахунки в іноземній валюті. Неторговельні валютні операції банків. Операції з міжнародних торговельних розрахунків. Характеристика поточних і термінових валютних угод. Методи обчислення форвардних валютних курсів. Відкрита валютна позиція банку, алгоритм її обчислення та регулювання. Залучення та розміщення валютних коштів банків. Правила і стандарти торгівлі іноземною валютою на міжбанківському валютному ринку України.

2.2.6. Нетрадиційні банківські послуги та операції. Необхідність застосування нетрадиційних банківських послуг і операцій. Класифікація банківських послуг. Особливості здійснення лізингових операцій. Оперативний та фінансовий лізинг. Сутність банківської гарантії. Банківська порука. Факторингові операції, необхідність та значення, види факторингових операцій. Форфейтинг, організація форфейтингу. Посередницькі та інформаційні послуги. Види посередницьких послуг. Трастові послуги, сутність, види. Фінансовий інжиніринг, сутність та особливості застосування.

2.3. Банківський менеджмент

2.3.1. Фінансовий менеджмент у банку. Сутність, функції та особливості фінансового менеджменту, антикризового менеджменту та ризик-менеджменту в банку. Інструментарій фінансового менеджменту в банку. Стратегії та методи управління фінансовою діяльністю банку. Фінансова стратегія як складова загальної стратегії банку. Забезпечення фінансової стійкості банку. Бюджетування в банку. Трансфертне ціноутворення. Планування банківського капіталу. Економічний капітал. Модель ROE, ROC, RAROC, RORAC, EVA, індекс ризику банку. Визначення дохідності кредитного портфеля та методи ціноутворення за кредитами. Ефективність управління кредитним портфелем. Сутність, структура кредитного ризику та методи управління ним. Механізм реалізації класичної сек'юрітизації та її роль у відновленні фінансової стабільності банку. Особливості синтетичної сек'юрітизації. Види структурованих цінних паперів, які виникають у результаті класичної і синтетичної сек'юрітизації. Стратегії формування портфеля цінних паперів. Методи визначення дохідності портфеля цінних паперів. Ринкова та внутрішня вартість цінних паперів. Ризик портфеля цінних паперів. Методи оцінки ризику та ефективності управління портфелем цінних паперів. Управління ризиком зміни відсоткових ставок. Управління строками розміщення активів та залучення зобов'язань банку. Деталізація ГЕП – менеджменту. Метод кумулятивного гепу. Проблеми практичного застосування геп-менеджменту. Хеджування відсоткового ризику у банку. Валютна політика банку. Визначення валютної позиції банку. Стратегії та методи управління валютним ризиком. Хеджування валютного ризику в банку. Джерела формування та напрями використання ліквідних коштів банку. Інструментарій управління ліквідністю банку. Стратегії управління ліквідністю банку. Хеджування ризику ліквідності в банку.

2.3.2. Банківський маркетинг. Елементи комплексу банківського маркетингу. Теоретичні основи маркетингової діяльності в банку. Принципи та функції маркетингу в банку, їх взаємозв'язок. Вивчення потенціалу ринку банківських послуг та банківських продуктів. Формування конкурентоспроможності банку. Сегментування ринку банківських продуктів. Система маркетингу партнерських відносин у сфері банківських послуг. Вивчення банків-конкурентів. Аналітичні і виробничі функції маркетингової діяльності в банку. Управлінські функції маркетингу банку. Комунікації у просуванні банківських продуктів на ринок.

Ключові показники ефективності співробітників, підрозділів і банку в цілому.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Банківська справа: підручник / За заг. ред. І.О. Лютого – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2009. – 384 с.
2. Банківські операції: [підручник] – 3-тє вид. перероб. і доп. / [за заг. ред. А.М. Мороза]. – К.: КНЕУ, 2008. – 608 с.
3. Васильченко З.М., Васильченко І.П. Фінансова математика: Навч. посібник. Видання друге: доповнене / З.М. Васильченко, І.П. Васильченко. – К., «КОНДОР», 2012. – 250 с.
4. Васильченко З.М. Комерційні банки: реструктуризація та реорганізація: Монографія / З.М. Васильченко. – К.: Кондор, 2004. – 528 с.
5. Васильченко З.М. Стан та перспективи розвитку фінансової системи України: Монографія / З.М. Васильченко, О.О. Непочатенко та ін. – Умань: Видавець «Сочінський», 2012. – 324 с.
6. Васильченко З.М. Інституційні чинники розвитку підприємницьких структур: Монографія / З.М. Васильченко, О.О. Непочатенко та ін. – Умань: Видавничо-поліграфічний центр «ВІЗАВІ», 2013. – 308 с.
7. Васильченко З.М. Фінансово-економічне оздоровлення проблемних банків в умовах системної кризи / З.М. Васильченко // Банківська справа. – 2016. – № 1. – С. 17- 26.
8. Васильченко З.М. Методологічні засади антикризового управління банком / З.М. Васильченко // Банківська справа. – 2016. – № 2. – С. 94- 106.
9. Васильченко З.М. Деякі аспекти методологічної основи моделювання фінансової безпеки банку / З.М. Васильченко, І.П. Васильченко) // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. – 2013. – № 6 (147). – С.15-19.
10. Васильченко З.М. Фінансова нестабільність та її вплив на процес управління кредитним портфелем у банківських установах України / З.М. Васильченко, О.А. Терещенко // Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики: Зб. наук. пр. - Вип.2 (15)/2013, С.135-146.

11. Васильченко З.М. Деякі аспекти методологічної основи розробки антикризових заходів у банку / З.М. Васильченко // Банківська справа. – 2012. – № 2. – С. 70- 80.
12. Васильченко З.М. Комплексний підхід до аналізу та оцінки фінансової безпеки банку / З.М. Васильченко, І.П. Васильченко // Вчені записки Університету "КРОК". – 2012. – Випуск 29. - С.78-87.
13. Васильченко З.М. Економіко-математична модель визначення інтегрального показника фінансової безпеки банку / З.М. Васильченко, І.П. Васильченко // Вчені записки Ун-ту "КРОК". – 2012. – Вип. 30. – С. 182-193.
14. Васильченко З.М. Вплив макроекономічної ситуації у країні на формування ресурсної бази банків для здійснення валютних операцій / З.М. Васильченко, В.А. Делас // Вісник АПСВ. – 2011. – Вип. 1(57). – С. 94-102.
15. Васильченко З.М. Теоретичні основи управління грошовими потоками банку /З.М. Васильченко //Вісник АПСВ. – 2010. – Випуск. 1. – С. 44 - 49.
16. Васильченко З.М. Альтернативні підходи до оцінки інвестиційних проектів при банківському кредитуванні / З.М. Васильченко // Банківська справа. – 2010. – № 4.– С.7-13.
17. Васильченко З.М. Моделювання оптимальності проектів та аналіз їх чутливості при банківському інвестуванні / З.М. Васильченко // Банківська справа. – 2010. – № 2/3. – С.60-70.
18. Васильченко З.М. Аналіз та оцінка ефективності інвестиційних проектів у банківській діяльності / З.М. Васильченко, І.П. Васильченко // Фінанси України. – 2009. – № 12. – С.35-47.
19. Васильченко З.М. Оцінювання вартості банківського бізнесу як об'єктивна передумова здійснення угод злиття та поглинання у банківському секторі / З.М. Васильченко, Д.В. Базарний // Вісник АПСВ. – 2009. – Вип.2. – С. 65-70.
20. Васильченко З.М. Методологічні аспекти дослідження сутності банківських установ як фінансових посередників / З.М. Васильченко // Банківська справа. – 2008. – № 4. – С.11-24.
21. Васильченко З.М. Компаративний аналіз закордонного та вітчизняного досвіду капіталізації банківських систем в умовах глобалізації / З.М. Васильченко // Економіка і держава. – 2008. – № 2. – С.12-15.
22. Васильченко З.М. Моделювання обсягу активів у банківському менеджменті / З.М. Васильченко // Банківська справа. – 2007. – № 5. – С.18-27.
23. Васильченко З.М. Управління портфелем банківських активів / З.М. Васильченко // Банківська справа. – 2007. – № 6. – С.3-8.
24. Васильченко З.М. Сек'юритизація активів у системі управління банківськими ризиками / З.М. Васильченко // Економіка і держава. – 2007. – № 11. – С.14-17.
25. Васильченко З.М. Методологічні аспекти дослідження банківської реструктуризації / З.М. Васильченко // Фінанси України. – 2007. – № 8. – С.109-119.

26. Васильченко З.М. Конкурентний потенціал небанківських фінансових установ на ринку кредитних ресурсів / З.М. Васильченко, А.С. Криклій // Економіка та держава. – 2006. – №10. – С.8-11.
27. Васильченко З.М. Розвиток банківського менеджменту на сучасному етапі / З.М. Васильченко // Фінансовий вісник УДУФМТ. – 2006. - №1. - С.42-51.
28. Васильченко З.М. Лібералізація фінансового ринку України в контексті впливу на банківський сектор / З.М. Васильченко // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. – 2006. – Вип. 80. – С. 17-21.
29. Васильченко З.М. Фінансова консолідація як сучасна тенденція розвитку банківського бізнесу / З.М. Васильченко // Світ фінансів, №3 (8), 2006. - С.60-70.
30. Васильченко З.М. Управління проблемними активами банків у міжнародній практиці / З.М. Васильченко // Журнал Європейської економіки, том 5, (№4), 2006. - С. 453-464.
31. Васильченко З.М. Теоретична концепція оцінки економічної безпеки банку / З.М. Васильченко, І.П. Васильченко // Банківська справа. – 2006 –№ 4. – С. 36-46.
32. Васильченко З.М. Моделювання інтегрального показника економічної безпеки банку / З.М. Васильченко, І.П. Васильченко // Банківська справа. – 2006. – № 5. – С. 44-57.
33. Васильченко З.М. Інвестиційна діяльність і капіталізація банків: питання теорії і практики / З.М. Васильченко // Економіка і держава. – 2005. – № 11. – С.21-26.
34. Васильченко З.М. Структурні диспропорції у розвитку банківської системи України / З.М. Васильченко // Фінанси України. – 2005. – № 9. – С.140-150.
35. Васильченко З.М. Проблеми адаптації банківської системи України при її вступі до Світової організації торгівлі / З.М. Васильченко // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. – 2004. – Вип. 69. – С. 23-25.
36. Васильченко З.М. Капіталізація банків як ключова компонента стратегії зростання / З.М. Васильченко // Вісник ТАНГ. – 2004. – Випуск №5/2. – С.76-87.
37. Васильченко З.М. Методологічні засади стратегії реорганізації комерційних банків / З.М. Васильченко // Фінанси України. – 2004. – № 7. – С. 123-131.
38. Васильченко З.М. Банківська діяльність в умовах глобалізації економіки / З.М. Васильченко // Фінанси України. – 2004. – № 5. – С. 124-131.
39. Васильченко З.М. Якість активів як умова успішного функціонування комерційного банку / З.М. Васильченко // Вісник АПСВ. – 2003. - Випуск 5. – С. 66-73.
40. Васильченко З.М. Концептуальні основи визначення вартості банківської установи / З.М. Васильченко // Банківська справа. – 2003. – № 5. – С. 25-35.
41. Васильченко З.М. Консолідація банків та адекватність їх капіталу / З.М. Васильченко // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. – 2003. – Випуск 66. – С. 40-43.

42. Васильченко З.М. Сучасні форми конвергенції в міжнародних фінансах / З.М. Васильченко // Вісник КНУ ім. Тараса Шевченка, серія "Економіка". – 2002. – Вип. 61. – С. 100-103.
43. Васильченко З.М. Об'єктивна зумовленість інтеграції банківського і промислового капіталу в світовій практиці / З.М. Васильченко // Банківська справа. – 2002. – № 1. – С. 49- 58.
44. Васильченко З.М. Визначення вартості ресурсів комерційного банку / З.М. Васильченко // Фінанси України. – 2002. – № 12. – С. 95-102.
45. Васильченко З.М. Універсальний комерційний банк як центральна ланка фінансово-промислової групи / З.М. Васильченко // Банківська справа. – 2002. – № 5. – С. 42-51.
46. Версаль Н.І. Основи банківського менеджменту: практикум: навч. посіб. / Н.І. Версаль. – К.: Фітосоціоцентр, 2013. – 184 с.
47. Версаль Н.І. Фінансовий менеджмент у банку : практикум / Н.І. Версаль. – Київ: Компринт, 2015. – 144 с.
48. Версаль Н.І. Ефективність діяльності державних банків в Україні / Н.І. Версаль // Банківська справа. – 2015. – № 4/5. – С. 47 – 55.
49. Версаль Н.І. Проблемні банки в Україні: причини появи та особливості функціонування в 2008 – 2014 рр. / Н.І. Версаль // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. – 2014. – №10 (163). – С.10 –17.
50. Версаль Н.І. Особливості формування депозитних ресурсів банками України / Н.І. Версаль // Фінанси України. – 2009. - №12. – С.89-95.
51. Версаль Н.І. Особливості формування банками ресурсів із використанням боргових цінних паперів в умовах банківської кризи / Н.І. Версаль, В.П. Кириї // Фінанси України. – 2009. – № 10. – С. 71 – 85.
52. Версаль Н.І., Дорошенко Т.В. Теорія кредиту: [навч. посібник] / Н.І. Версаль, Т.В. Дорошенко. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2007. – 483 с.
53. Версаль Н.І. Сек'юритизація та її роль у відновленні фінансової стабільності // Вісник НБУ. - 2010. – №4. - С. 28 – 35.
54. Версаль Н.І. Форми кредиту: сучасні тенденції / Н.І. Версаль // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. – 2007. – № 92. – С. 8 – 11.
55. Версаль Н.І. Корпоративні облігаційні кредити: сутність та особливості використання у вітчизняній практиці / Н.І. Версаль // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. – 2006. – № 90. – С. 16 – 19.
56. Версаль Н.І. Фінансове посередництво в Україні: теоретичні та практичні аспекти / Н.І. Версаль // Фінанси України. – 2005. – № 9. – С. 99 – 108.
57. Версаль Н.І. Роль іноземного капіталу у формуванні національної банківської системи: досвід Чехії / Н.І. Версаль // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. – 2004. – № 69. – С. 9 – 11.

58. Версаль Н.І. Проблеми відкриття філій іноземних банків / Н.І. Версаль // Фінанси України. – 2004. – № 5. – С. 131 – 137.
59. Версаль Н.І. Кредитні ризики як важлива складова ризиків банківської діяльності: сутність та методи управління / Н.І. Версаль, С.М. Олексієнко // Фінанси України. – 2002. – № 8. – С. 86 – 95.
60. Версаль Н.І. Фінансові інструменти в системі регулювання діяльності комерційних банків України / Н.І. Версаль // Наукові праці НДФІ. – 2002. – № 4. – С. 99 – 111.
61. Вовчак О.Д., Руцишин Н.М. Банківська справа: [навч. посібник] / О.Д. Вовчак, Н.М. Руцишин. – Львів: «Новий світ-2000», 2008. – 560 с.
62. Гудзинська Л.Ю. Перспективи житлової іпотеки в Україні в контексті реформування податкової системи: оцінка ризиків / Л.Ю.Гудзинська // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. – 2012. – № 138. – С. 23-25.
63. Гудзинська Л.Ю. Економіко-правова оцінка запровадження фінансових векселів в Україні / Л.Ю.Гудзинська // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. – 2013. – № 147. – С. 30-33.
64. Гудзинська Л.Ю. Санаційний банк: проблеми законодавчого регулювання / Л.Ю.Гудзинська // Теоретичні та прикладні питання економіки. Збірник наукових праць. Випуск 1 (№ 28, Т. 2) (За заг. ред. проф. Єханурова Ю.І., Філюк Г.М.). – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2014. – С. 280-287.
65. Гудзинська Л.Ю. Перспективи іпотеки в контексті реформування оподаткування нерухомості в Україні: оцінка ризиків / Л.Ю.Гудзинська // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. – 2014. – № 11(164). – С. 22-27.
66. Гудзинська Л.Ю. Банківський маркетинг: курс лекцій / Л.Ю.Гудзинська. – К.: «ЦП «КОМПРИНТ», 2014. – 118 с.
67. Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 07.12.2000 № 2121-III. // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>;
68. Закон України «Про Національний банк України» від 20.05.1999 № 679-XIV // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/679-14>;
69. Мещеряков А.А. Організація діяльності комерційного банку. Навч. посібник / А.А. Мещеряков. – Центр учбової літератури, 2007. - 608 с.
70. Міщенко В.І., Науменкова С.В. Банківський нагляд: підручник / В.І. Міщенко, С.В. Науменкова. – К.: Центр наукових досліджень, Ун-т банківської справи НБУ, 2011. – 498 с.
71. Науменкова С.В. Ефективність пруденційного банківського нагляду: особливості методичних підходів / С. Науменкова, К. Цицик // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. – 2015. – №10(175). – С.46-55.

72. Науменкова С.В. Розвиток фінансового сектору України в умовах формування нової фінансової архітектури: монографія / С.В. Науменкова, С.В. Міщенко. – К.: Університет банківської справи НБУ, 2009. – 384 с.
73. Науменкова С. Обстеження збалансованості попиту та пропозиції на кредитному ринку: досвід центральних банків / С. Науменкова // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. – 2014. – №10(163). – С.51-57.
74. Науменкова С.В. Розвиток кредитування у посткризових умовах // Банківська справа. – 2013. – № 1. – С. 3- 19.
75. Науменкова С.В., Міщенко С.В. Відновлення фінансової стійкості банківської системи України: антикризові заходи / С.В. Науменкова, С.В. Міщенко // Вісник НБУ. – 2009. - №5. – С.9-12.
76. Овсянникова Я.О. Особливості інструментів управління ризиками проектів публічно-приватного партнерства / Я.О. Овсянникова // Наукові праці НДФІ. - 2015. – №.1 (70). – С. 34-46. (13 стор.)
77. Овсянникова Я.О. Проектні облигації у фінансуванні публічно–приватного партнерства в Україні / Я.О. Овсянникова // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. – 2014. – № 164. – С. 45–52.
78. Овсянникова Я.О. Особливості визначення ставки дисконтування в контексті оцінки ефективності проектів публічно-приватного партнерства / Я.О. Овсянникова // Економіка розвитку. – 2013. – № 1(65). – С. 100 – 104.
79. Полфреман Д., Форд Ф. Основы банковского дела / Д. Полфреман, Ф. Форд. – М.:ИНФРА-М, 2007. – 624 с.
80. Роджер Лерой Миллер. Современные деньги и банковское дело / Р.Л. Миллер. – М.: ИНФРА-М , 2012. - 856 с.
81. Синки Дж. Финансовый менеджмент в коммерческом банке и в индустрии финансовых услуг / Джозеф Синки мл. [Текст] / Пер. с англ. – М.: Альпина Бизнес Букс, 2007. – 1018 с.
82. Тригуб О.В. Специфіка діяльності вітчизняних банків на ринку факторингових послуг / О.В. Тригуб // Проблеми економіки. – 2014. – № 1. – С. 284-291.
83. Тригуб О.В. Організаційні аспекти ризик-менеджменту при наданні лізингових послуг / О.В. Тригуб // Бізнес Інформ. – 2014. – № 6. – С. 365-372.
84. Тригуб О.В. Еволюція системи державних банків в Україні / О.В. Тригуб // Теоретичні та прикладні питання економіки: Зб. наук. праць. – К., 2015. – Вип. 1 (30). – С. 404-415.
85. Тригуб О.В. Особливості сучасної практики реалізації майна боржників банків в Україні / О.В. Тригуб // Вісник Одеського національного університету. Економіка. – Одеса, 2015. – Т. 20, Вип. 2/2. – С. 148-152.
86. Управління банківськими ризиками: Навч посіб. / Л.О. Примостка, П.М. Чуб, Г.Т. Карчева та ін. - К. : КНЕУ, 2007. — 600 с.

87. Фондовий ринок: Підручник : у 2 кн. — / В.Д. Базилевич, В.М. Шелудько, В.В. Вірченко та ін. ; за ред. В.Д. Базилевича; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – К. : Знання, 2015 - 2016.
88. Цінні папери: підручник / В.Д. Базилевич, В.М. Шелудько, Н.В. Ковтун та ін.; за ред. В.Д. Базилевича. — К.: Знання, 2011. – 1094 с.
89. Bessis J. Risk Management in Banking. - Chichester: Willey, third edition, 2010. – 821 p.
90. Banking Banana Skins 2014. Inching towards recovery. The CSFI survey of bank risk, 2014. – 42 p.
91. Economics of Money, Banking, and Financial Markets by Frederic S. Mishkin. — Addison Wesley; 9 edition, 2009. — 768 p.
92. Introduction to Banking by Barbara Casu, Claudia Girardone, Philip Molyneux. — Prentice Hall, 2006. — 560 p.
93. Koch W. Timothy, MacDonald S. Scott. Bank Management. - South-Australia; Mason, Ohio: South-Western CENGAGE Learning, 7th ed., 2010. – 872 p.
94. Money, Banking and Financial Markets by Lloyd Thomas. — South-Western College Pub; 1 edition, 2005. — 640 p.
95. Money, Banking and Financial Markets by Roger LeRoy Miller, David D. VanHoose. — South-Western College Pub; 3 edition, 2009. — 576 p.
96. Principles of Money, Banking & Financial Markets by Lawrence S. Ritter, William L. Silber, Gregory F. Udell. — Addison Wesley; 12 edition, 2008. — 672 p.
97. The Crash of 2008 and What it Means: The New Paradigm for Financial Markets by George Soros. — PublicAffairs; 2008. — 288 p.
98. The Economics of Banking by Kent Matthews, John Thompson. — Wiley; 2 edition, 2010. — 306p.
99. The Origin of Financial Crises: Central Banks, Credit Bubbles, and the Efficient Market Fallacy by George Cooper. — Vintage, 2011. — 2011p.
100. Rose Peter S., Hudgins S. Bank Management & Financial Services. - McGraw-Hill Education, 9th ed. – 768 p.
101. Ovsianynkova I.A. Public-private partnerships in emerging markets: challenges and funding opportunities / I.A. Ovsianynkova // Financial Studies. Published by “Victor Slăvescu” Centre for Financial and Monetary Research. – 2015. - Issue 2A (68A). – P. 132 – 147.
102. Ovsianynkova I.A. Analysis of basic efficiency assessment approaches of the public–private partnership/ I.A.Ovsianynkova // Scientific Journal «Science and studies of accounting and finance: problems and perspectives». – Kaunas, 2012. – №1 (8). – P. 173 – 179.
103. Trygub O., Rozhko O. Threats to financial security in a changing world / O. Trygub, O. Rozhko // Studia Securitatis (Security Studies Review) – Romania, 2013. – № 2. – Vol. VII. – pp. 127-137.

104. Vasylychenko Z., Vasylychenko I. Quarticity estimation based on high frequency financial data / Z. Vasylychenko, I. Vasylychenko // European Science and Technology: materials of the international research and practice conference, Vol. I, Wiesbaden, May 9-10, 2012 / publishing office «Bildungszentrum Rodnik e.V.». – Wiesbaden, Germany, 2012. – P. 298–304.
105. Versal N. Public Banks in Ukraine: Supports & Challenges / N. Versal // Financial Studies. – 2015. – Issue 2A (68A). – P. 180 – 193.

Модуль 3 «Страховання»

3.1. Страховання і його роль у ринковій економіці

Зміст страховання та його види. Генезис страховання в Україні та світі. Страховання підприємницьких ризиків і його значення на мікро- та макрорівні. Комплексні страхові продукти із базовою та вибірковыми складовими для економічних суб'єктів. Класичне та альтернативне перестраховання. Особливості державного регулювання страховання. Організаційно-правові форми страховання. Вимоги до обліку і аудиту в страхових компаніях. Інформаційні технології в страхованні.

Особисте страховання. Страховання життя та його види. Страховання від нещасних випадків. Медичне страховання.

Страховання інтелектуальної власності. Інтелектуальна власність як об'єкт страховання. Страхові ризики в страхованні інтелектуальної власності. Особливості страховання інтелектуальної власності. Страховання документів, що підтверджують права на інтелектуальну власність (патентів, свідоцтв, сертифікатів відповідності). Перспективи впровадження страховання інтелектуальної власності в Україні.

Страховий маркетинг. Специфічні особливості страхової послуги. Передумови виникнення страхового маркетингу. Економічна сутність страхового маркетингу та його функції. Організація відділу маркетингу в страхових компаніях. Моделі побудови організаційної структури маркетингової служби (функціональна, товарна, ринкова). Маркетингова та технічна сегментація страхового ринку. Маркетинговий комплекс страхової компанії та його інструменти. Послідовність розробки нового страхового продукту. Структура системи продажів у страховому бізнесі. Засоби маркетингових комунікацій в страховій компанії.

Менеджмент в страхових компаніях: економічна сутність та призначення. Страхова компанія як суб'єкт господарювання. Державне регулювання діяльності страхової організації. Організація діяльності страхової компанії. Планування в страхових компаніях. Управління персоналом страхової компанії. Страховий маркетинг та тарифна політика страховика. Особливості фінансового менеджменту страховика. Управління процесом формування страхових резервів. Управління

інвестиційною діяльністю страхової компанії. Управління прибутком страховика. Управління ризиками страхової компанії. Управління фінансовою стійкістю страхової компанії.

3.2. Місце та роль соціального страхування в системі соціального захисту населення

Поняття та економічна сутність соціального страхування. Необхідність соціального страхування. Історія становлення та розвитку системи соціального страхування. Сутність та форми соціального страхування різних країн. Етапи розвитку соціального страхування в Україні. Поняття загальнообов'язкового державного соціального страхування. Мета й форми державного регулювання діяльності в системі загальнообов'язкового державного соціального страхування. Необхідність та сутність єдиного соціального внеску. Страхування тимчасової втрати працездатності, необхідність та значення. Поняття та принципи загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття. Економічна сутність та роль соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань. Пенсія: поняття та види. Місце пенсійного страхування в економіці країни. Пенсійна реформа в Україні. Страховий стаж у солідарній системі. Види пенсії у солідарній пенсійній системі України. Пенсійний Фонд України: завдання та особливості формування. Накопичувальна система пенсійного страхування. Недержавне пенсійне забезпечення: економічні передумови існування. Принципи та види недержавного пенсійного забезпечення. Недержавні пенсійні фонди: правові основи організації діяльності. Необхідність, форми та організаційні основи медичного страхування. Тенденції в соціальному страхуванні в світі.

3.3. Ризик-менеджмент як інтегрований процес управління ризиками суб'єктів господарювання

Ризик як об'єктивна економічна категорія. Страхування в системі ризик-менеджменту. Особливості ризик-менеджменту страхової організації. Оцінка ризиків функціонування страхової компанії. Роль інтегральних показників ризику в фінансовому плануванні діяльності підприємства. Управління ризиками проектного фінансування. Критерії оцінки інвестиційного проекту. Методологія оцінки ефективності страхування інвестиційних ризиків. Управління ризиками портфеля фінансових інструментів. Кореляція цінних паперів та її застосування. Альтернативні теорії формування портфеля фінансових інструментів. Ризик неплатоспроможності суб'єктів господарювання. Характеристика джерел ризику неплатоспроможності. Кредитний ризик в системі фінансових відносин. Система кількісних показників ступеня кредитного ризику. Метод фінансових коефіцієнтів. Статистичні методи оцінки ступеня кредитного ризику. Експертні методи оцінки

кредитного ризику. Аналіз, методи зниження та моделювання кредитного ризику. Управління фінансовими ризиками на іпотечному ринку. Особливості управління фінансовими ризиками в банківській діяльності. Управління ризиками інвестиційної діяльності. Характеристика інвестиційних ризиків та особливості процесу управління ними. Методи мінімізації інвестиційного ризику підприємства. Відсотковий ризик, методи аналізу та управління. Валютні ризики суб'єктів господарювання, методи аналізу і управління. Аналіз бізнес процесів підприємства. Методики проведення обстеження бізнес-процесів компанії. Ризик-менеджмент у сфері фінансів. Показники ринкового ризику: VaR та EaR. Ризик-менеджмент у сфері зовнішньоекономічної діяльності. Використання спеціалізованого програмного забезпечення у сфері ризик-менеджменту.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Архіпов А.П. Соціальне страхування: підручник та практикум. – М.: Юрайт, 2014. – 387с.
2. Базилевич В.Д. Страхова справа / В.Д. Базилевич. - К.: Знання, 1997. – 216с.
3. Базилевич В.Д., Філонюк О.Ф., Базилевич К.С, Пікус Р.В. та ін. Страхування: Підручник. - К.: Знання, 2008. - 1019 с.
4. Березіна С.Б. Соціальне страхування: лабораторний практикум / С.Б. Березіна, Д.Д. Третяк. – К.: Компринт, 2015. – 185 с.
5. Варшавський Р.Б. Міжнародний досвід соціального страхування / Р.Б. Варшавський // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.finsettings.com/statt/95-mzhnarodniy-dosvd-socalnogostrahuvannya.html>
6. Внукова Н.М. Соціальне страхування / Внукова Н.М., Кузьминчук Н.В. – К.: Кондор, 2009. – 352 с.
7. Григораш Г.В., Григораш Т.Ф., Олійник В.Я., Субачов І.Т. Системи соціального страхування зарубіжних країн: навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 144с.
8. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування та пенсійне забезпечення: цифри та факти / Міністерство соціальної політики України // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://finrep.kiev.ua/download/msp_stat_1q_2012.pdf
9. Зайчук Б.О., Зарудний О.Б., Березіна С.Б. та ін.. Загальнообов'язкове державне пенсійне страхування: навч. курс. – К. НВП «АВТ», 2004. - 256с.
10. Закон України «Про страхування» від 07.03.1996 № 85/96-ВР зі змінами та доповненнями.
11. Закон України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» від 12.07.2001 №2664-III зі змінами та доповненнями.
12. Зеленко Н. Соціальне страхування в системі соціального захисту населення України / Н. Зеленко // Формування ринкової економіки в Україні. – 2009. - №19. – С. 249 – 255.
13. Інвестиційна діяльність комерційних банків: монографія / Лютий І.О., Пікус Р.В., Приказюк Н.В., Старовойт-Білоник К.І. – Івано-Франківськ: ПВНЗ «Галицька академія», 2010. – 388 с.
14. Кандинская О. Управление финансовыми рисками: поиск оптимальной стратегии. М.: Консалтбанкир, 2000 – 272 с.
15. Конопліна Ю.С. Соціальне страхування в Україні: можливості застосування іноземного досвіду / Ю.С. Конопліна // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2013. – № 44. – С. 269 – 272.
16. Конопліна Ю.С. Соціальне страхування в Україні: можливості застосування іноземного досвіду / Ю.С. Конопліна // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2013. - № 44. – С. 269 – 272.
17. Конституція України // Закони України: В 11 т. — Верховна Рада України: Ін-т законодавства. — К., 1997. — Т. 10. — С. 3—41.

18. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР [із змінами та доповненнями].- [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
- 19.Кропельницька С. О. Соціальне страхування: навч. посіб. / С. О. Кропельницька, Т. В. Солоджук [Вид. 2-ге, перероб. та доп.] – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 336 с.
- 20.Левченко В. П. Розвиток ринку небанківських фінансових послуг: монографія: монографія / В. П. Левченко – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 368 с.
- 21.Лень В.С. Облік і аудит у страхових організаціях: навч. посіб. – 2 вид., випр. / Лень В.С. –Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2012. – 584 с.
- 22.Мальований М.І., Бечко П.К., Бечко В.П. Соціальне страхування: навч.посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 496с.
- 23.Міждисциплінарний словник зі страхування та ризик-менеджменту / [Р.В. Пікус, Н.В. Приказюк та ін.]; за наук. ред. проф. Р.В. Пікус. – К.: Логос, 2015. – 509 с.
- 24.Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг у 2-х частинах. – К.: Міжнародна федерація бухгалтерів, Аудиторська палата України, 2013.
- 25.Міжнародні стандарти фінансової звітності від 01.01.2012 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929_010.
- 26.Надточійло Б. Соціальне страхування в контексті історії / Б. Надточійло // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pension.kiev.ua/pensref/publs/SocialProtection/2-2003-1.html>
- 27.Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 14.01.1998 № 16/98-ВР [із змінами та доповненнями]. - [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/16/98-%D0%B2%D1%80>
- 28.Павленко Ю. Світовий досвід функціонування систем соціального страхування // Україна: аспекти праці. - 2011. - № 6. - С.30-36.
- 29.Пікус Р.В. Взаємодія страхових компаній і банків на ринку фінансових послуг України : [монографія] / Пікус Р.В., Олійник Г.І. – К. : Компринт, 2015. – 186 с.
- 30.Пікус Р.В. Страховий захист підприємницької діяльності в аграрному секторі економіки України: монографія / Р.В. Пікус, О.М. Лобова. – К.: Логос, 2015. – 192 с.
- 31.Пікус Р.В. Страхування ризиків іпотечного кредитування в Україні: монографія / Пікус Р.В., Тлуста Г.Ю. – К. : Логос, 2012. – 191 с.
- 32.Пікус Р.В. Управління фінансовими ризиками: Навчальний посібник. – К. : Знання, 2010. – 598 с.
- 33.Пікус Р.В. Управління фінансовими ризиками: Опорний конспект лекцій / Пікус Р.В., Приказюк Н.В. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2010. – 228 с.
- 34.Пікус Р.С. Формування і розвиток системи медичного страхування в Україні: монографія / Р.В. Пікус, Є.В. Дяченко. – К.: Логос, 2015. – 175 с.

35. Приказюк Н.В. Менеджмент у страхових компаніях: лабораторний практикум / Приказюк Н.В. – К. : Компринт, 2015. – 247 с.
36. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування загальнообов'язкового державного соціального страхування та легалізації фонду оплати праці: Закон України від 28.12.2014 № 77-VIII - [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/77-19>
37. Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії: Закон України від 05.10.2000 № 2017-III [із змінами та доповненнями]. - [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2017-14>
38. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування: Закон України від 09.07. 2003 р. № 1058-IV [із змінами та доповненнями]. - [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1058-15>
39. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 23.09.1999 р. № 1105-XIV [із змінами та доповненнями]. - [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1105-14>
40. Ризикогенність та страхування в аграрній сфері (теорія, практика): кол. монографія / [Віленчук О.М., Литвинчук І.Л., Януль І.Є. та ін.]; за ред. д.е.н., проф. Ходаківського Є.І. - Ж.: «Полісся», 2013. – 323 с.
41. Роик В.Д. Обязательное и добровольное пенсионное страхование. – М.: АЛЬПИНА ПАБЛИШЕР, 2014. – 277с.
42. Рэдхэд К., Хьюс С. Управление финансовыми рисками. пер. с англ. — М.: ИНФРА-М, 1996. — 288с.
43. Сидорчук А.А. Теоретичні аспекти державного соціального страхування / А.А. Сидорчук // Український соціум. – 2012. - № 3(42). - С. 105 - 120.
44. Соціальне страхування: Конспект лекцій / П.В. Тархов, В.М. Боронос, Е.Г. Козін, К.В. Савченко.– Суми: Вид-во СумДУ, 2009.– 164 с.
45. Страхіві послуги: підручник. У 2 ч. Ч. 1 / [Базилевич В.Д., Пікус Р.В., Приказюк Н.В., Моташко Т.П., Лобова О.М., Нечипоренко В.І., Тлуста Г.Ю., Шолойко А.С. та ін.]; за ред. В.Д. Базилевича – К.: Логос, 2014. – 496 с.
46. Страхіві послуги: підручник. У 2 ч. Ч. 2 / [Базилевич В.Д., Пікус Р.В., Приказюк Н.В., Моташко Т.П., Лобова О.М., Нечипоренко В.І., Тлуста Г.Ю., Шолойко А.С. та ін.]; за ред. В.Д. Базилевича – К.: Логос, 2014. – 544 с.
47. Страхування : підручник / [Базилевич В. Д., Базилевич К. С., Пікус Р. В. та ін.] ; за ред. В. Д. Базилевича. – К. : Знання, 2008. – 1019 с.
48. Страхування: опорний конспект лекцій (українською та російською мовами) / [Р.В. Пікус, Н.В. Приказюк, А.С. Шолойко та ін.]; за наук. ред. проф. Р.В. Пікус. – К.: Логос, 2015. – 276 с.

- 49.Страховання: Підручник / Керівник авт. колективу і наук. ред. С.С. Осадець. -К.: КНЕУ, 2002.-599с.
- 50.Страховання: практикум. навч. посіб. / за ред. В.Д. Базилевича. – 2-ге вид., переробл. і допов. - К: Знання, 2011. – 607 с.
- 51.Фінанси: вишкіл студії: навч. посіб. / [С.І. Юрій, Й.М. Бескид, М.М. Тріпак та ін.]; за ред. д.е.н., проф. С.І. Юрія. – Тернопіль: Карт-бланш, 2002. – 357 с.
- 52.Чекулаев М. Риск-менеджмент: управление финансовыми рискам на основе анализа волатильности / М.Чекулаев. – М.: Альпина Паблишер, 2002. – 344с.
- 53.Шарп У., Александер Г., Бэйли Дж. Инвестиции / У.Шарп, Г.Александр, Дж.Бэйли. – пер. с англ. – М.: ИНФРА-М, 2001. – 1028с.
- 54.Шелудько В.М. Фінансовий менеджмент: підручник. / В.М. Шелудько. – К.: Знання, 2006р. - 439с.
- 55.Шнейдер А. Наука Победать в инвестициях, менеджменте и маркетинге [Электронный ресурс] / [А. Шнейдер, Ph. D., Я. Кацман, Г. Топчишвили]. – Режим доступа к книге: http://lib.ru/ECONOMY/INWESTICII/for_winners.txt.
- 56.Шолойко А.С. Довідник інфраструктури страхового ринку / Шолойко А.С. – К.: НУБіП України, 2014. – 117 с.
- 57.Шолойко А.С. Страховий захист виробництва продукції рослинництва від природно-кліматичних ризиків : монографія / А.С. Шолойко. – К. : ННЦ ІАЕ, 2011. – 210 с.
- 58.Ярошенко І. С. Право соціального забезпечення: навч. посіб. — К.: КНЕУ, 2008. — 232 с.
- 59.Clarke J., Jandik T., Mandelker G. «Expert Financial Planning: Advice from Industry Leaders: The efficient markets hypothesis» / ed. R. Arffa, - New York: Wiley & Sons, 2001. - 126-141p. Доступно з: <http://www.e-m-h.org/CIJM.pdf>.
- 60.Emmett J. Vaughan. Fundamentals of Risk and Insurance / Emmett J. Vaughan, Therese M. Vaughan, tenth edition. – Hardcover, Wiley, 2008. – 720 p.
- 61.Fabozzi F. J. Finance: capital markets, financial management, and investment management / Frank J. Fabozzi, Pamela Peterson Drake.p. cm. – The Frank J. Fabozzi series). John Wiley & Sons, Inc., 2009. – 811p.
- 62.Fabozzi F. J. The basics of finance: an introduction to financial markets, business finance, and portfolio management / Frank J. Fabozzi, Pamela Peterson Drake. – The Frank J. Fabozzi series). John Wiley & Sons, Inc., 2010. – 604p.
- 63.Feibel B. J. Investment Performance measurement / Bruce J. Feibel. - The Frank J. Fabozzi series). John Wiley & Sons, Inc., 2003. – 353p.
- 64.Harold D. Skipper. Risk Management and Insurance: Perspectives in a Global Economy / Harold D. Skipper, W. Jean Kwon. – Hardcover, Wiley-Blackwell, 2007. – 768 p.
- 65.Hull J. C. Fundamentals of futures and option markets / John C. Hull. – 4th ed. – Prentice Hall: NJ, 2002. – 491p.
- 66.Hun Seog S. The Economics of Risk and Insurance / S. Hun Seog. – Hardcover, Wiley-Blackwell, 2010. – 352 p.

67. Investment Appraisal: Methods and Models / U. Gotze, D. Northcott and P. Schuster. – Springer-Verlag Berlin Heidelberg: 2008. – 391p.
68. Investments / Z. Bodie, A. Kane, A.J. Marcus – McGraw-Hill/Irwin., 2001. – 5th ed. – 917p.
69. Jasper, C. R. and Ouellette, S. J. (1994), «Consumers' perception of risk and the purchase of apparel from catalogs», Journal of Direct Marketing, Vol. 8 No. 2, pp. 23–36.
70. Measuring and Managing Operational Risks April 2002 by Samir Shah Tillinghast. <http://www.irmi.com/expert/articles/shah004.asp>
71. Miccolis J., Shah S. Enterprise Risk Management. An Analytic Approach A Tillinghast – Towers Perrin Monograph. Parsippany, N.J. 2001. – 38 p.
72. Modern Portfolio Theory and Investment Analysis / Edwin J. Elton [et al.]. – NJ, 2009. – 8th ed. – 729p.
73. Neville Harris Social Security Law in context / Oxford university press. – N.-Y., 2000. – 541 pp.
74. Nocera J. Poking Holes in a Theory on Markets / J. Nocera. – The New York Times. – June 5, 2009. – Доступно з: <http://www.nytimes.com>.
75. Risk management & insurance, Seventh Edition, C. Arthur C. Williams, Jr., Peter C. Young, Michael L. Smith, McGraw-Hill, Inc. 1995. – 680 p.
76. Risk Management Milestones: 1900 to 1999 March 2001 by H. Felix Kloman Risk Management Reports, December 1999, Volume 26, No. 12. <http://www.irmi.com/expert/articles/kloman001a.asp>
77. Strategic Risk Management. New Disciplines, new opportunities. CFO research Services, 2002.
78. The Benchmark for Corporate Risk Management. Corporate Metrics First Edition (April 1999). Risk Metrics Group. P.5. <http://www.riskmetrics.com/techdoc.html>
79. Valuation Measuring and Managing the Value of Companies / T. Copeland, T. Koller, J. Murrin. - McKinsey & Company, Inc, 2000. – 3rd ed. – 508p.
80. Zweifel P. Insurance economics / Zweifel P., Eisen R. – Springer, 2012. – 451 p.